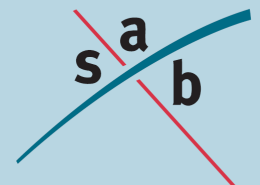

quick scan flora en fauna

Nieuw-Dijk, hoek Bosstraat- Smallestraat

Gemeente Montferland

Datum: 22 april 2013
Projectnummer: 100228.02

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Huidige situatie	3
1.3	Toekomstige situatie	4
2	Toetsing	5
2.1	Onderzoeksmethodiek	5
2.2	Gebiedsbescherming	5
2.3	Soortenbescherming	5
3	Conclusie	9
3.1	Gebiedsbescherming	9
3.2	Soortenbescherming	9
3.3	Zorgplicht	9
3.4	Aanbevelingen	10

Bijlage 1: Literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Didam (gemeente Montferland, provincie Gelderland) is de sloop van enkele agrarische opstallen en de realisatie van 28 woningen beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld in opdracht van SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Afbeelding 1: Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelgeving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten en beschermde natuurgebieden. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Huidige situatie

Didam ligt ten westen van Doetinchem, ten zuiden van Doesburg, ten oosten van Zevenaar en ten noorden van Lobith. Het plangebied ligt ten zuiden van de kern van Nieuw Dijk, een woonkern in de gemeente Montferland. De directe omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarische gronden. Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door de woningen aan de Smallestraat en aan de westzijde door de Bosstraat. Aan de zuidzijde en westzijde grenst het plangebied aan enkele agrarische percelen. In de huidige situatie wordt het plangebied omgeven door agrarische gronden en enkele woningen. Binnen het plangebied is een boerderij met enkele opstallen en weilanden aanwezig.

1.3 Toekomstige situatie

Voor de toekomstige plannen is beoogd om de opstallen te slopen. De woning blijft behouden. Op de vrijgekomen gronden worden 28 nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Voor deze plannen worden mogelijk enkele groene elementen zoals bomen en struiken verwijderd. In afbeelding 2 is een globale indruk gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 2: Globale indruk plangebied. Van linksboven naar rechtsonder: het agrarisch bedrijf met de te slopen opstallen, de te behouden woning, het agrarisch bedrijf gezien vanaf de Bosstraat, een te slopen schuur en de te slopen garage.

2 Toetsing

2.1 Onderzoeksmethodiek

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog in opdracht van SAB B.V. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 19 april 2013 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied "Gelderse Poort". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 4.100 meter afstand. Gezien tussenliggende elementen (bebouwing en enkele wegen waaronder de A12) en de afstand zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten.

2.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De dichtstbijzijnde structuur welke onderdeel is van de EHS, betreft de bossen van het Landgoed Bijvanck. Deze bevinden zich op ca. 2.100 m afstand van het plangebied. Gezien de ligging buiten de EHS is geen sprake van directe aantasting van de EHS. Indirecte effecten zijn ook niet te verwachten gezien de reeds tussenliggende versturende elementen (wegen en woningen). Negatieve effecten op de EHS zijn niet te verwachten.

2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten

en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene soorten aangetroffen zoals Madelief, Vogelmuur, Witte klaver en Engels raaigras. Aangetroffen plantensoorten zijn kenmerkend voor een voedselrijk en verstoord ecosysteem. Strikt beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aanwezig. Het plangebied wordt grotendeels zorgvuldig onderhouden en regelmatig worden delen gemaaid. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn enkele weilanden, grasvelden, rommelhoekjes en ruigten aanwezig. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtigen, (spits)muizen, Egel, Haas, Konijn en Mol niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Uit de verspreidingsliteratuur zijn waarnemingen bekend van de Steenmarter in de omgeving van het plangebied. De te slopen opstallen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op het voorkomen van verblijfplaatsen van de Steenmarter, deze zijn echter niet aangetroffen. Sporen en individuen van overige strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen in het plangebied. Op basis van de afwezigheid van ruigere, natuurlijkere elementen en grote bomen met holten of nesten, is de aanwezigheid van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren niet te verwachten in het plangebied. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

2.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwwonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Voor de plannen worden mogelijk enkele bomen gekapt. De mogelijk te kappen bomen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op het voorkomen van holten, spleten en loszittende bast. Hoewel één van de mogelijk te kappen bomen een holte bevatte, bleek deze bij nadere inspectie niet voldoende naar boven toe weggerot te zijn om te kunnen fungeren als vaste verblijfplaats van vleermuizen. Hierdoor zijn negatieve effecten op boombewonende soorten niet te verwachten.

Binnen het plangebied zijn drie opstallen en een woning aanwezig. De woning wordt geschikt geacht voor het herbergen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwwonende vleermuizen, echter blijft met de beoogde plannen behouden. De opstallen zijn geïnspecteerd op vleermuizen, uitwerpselen en andere sporen (afgebeten

vliedervleugels). Deze zijn niet aangetroffen. De opstallen bevatten geen voor vleermuizen toegankelijke spouwmuur. De daken van twee opstallen bestaan uit golfplaten en zijn daarmee ongeschikt voor vleermuizen. De derde opstal bevat een pannendak, deze is gezien zijn hoogte ongeschikt voor vleermuizen. Daarnaast zijn aan de binnenzijde van het dak deels de pannelatten zichtbaar. Hierdoor ontbreken tochtvrije spleten en holten waarin vleermuizen kunnen wegkruipen. Geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen zijn niet aanwezig.

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. De beplanting binnen het plangebied vormt echter geen onderdeel van een dergelijk lijnelement. De aanwezigheid van vaste vliegroutes is daardoor niet te verwachten.

Met de sloop van de gebouwen en de kap van enkele bomen zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen of vaste vliegroutes van vleermuizen niet te verwachten. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk.

2.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de Merel en Koolmees waargenomen. Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nestlocaties of andere sporen van jaarrond beschermde vogelsoorten zoals uilen, roofvogels en huismussen zijn niet aangetroffen in en nabij het plangebied. Mogelijk komt de Huismus voor in het plangebied. De golfplaten daken van de te slopen opstallen zijn echter ongeschikt voor de Huismus. Ook het pannendak is ongeschikt, daar het is opgetrokken uit platte pannen, waardoor er onder de pannen onvoldoende ruimte is voor de huismussen om te nestelen. Gezien de afwezigheid van geschikte nestlocaties, zijn negatieve effecten op de Huismus uit te sluiten.

Sporen (uitwerpselen, veren, braakballen), nesten en holtes van overige jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. De opstallen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op het voorkomen van braakballen en krijstrepen van uilen. Deze zijn echter niet aangetroffen in het plangebied. Nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is niet noodzakelijk.

2.3.5 Amfibieën

Algemene soorten, zoals Bruine kikker en Gewone pad, die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen habitats niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Watervoerende elementen worden door amfibieën gebruikt om hun eitjes in af te zetten, zogenoemde voortplantingslocaties. Binnen het plangebied komen geen watervoerende elementen voor. Om deze reden worden negatieve effecten op strikt beschermde soorten niet verwacht. Voor algemeen voorkomende soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.3.6 Reptielen

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Soorten als Ringslang en Levendbarende hagedis kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON zijn in de omgeving van het plangebied geen reptielen waargenomen. Op basis van de ligging (nabij stedelijk gebied) en de binnen het plangebied aanwezige habitats (verharde wegen, bebouwing en weilanden) is het voorkomen van reptielen ook niet te verwachten. Negatieve effecten op reptielen worden dan ook niet verwacht.

2.3.7 Vissen

In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, daarom kan de aanwezigheid van vissen op voorhand worden uitgesloten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het plangebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de aanwezige habitats.

3 Conclusie

Het plangebied betreft een voormalig agrarisch bedrijf met enkele omringende weilanden. Op deze locatie is de sloop van een drietal opstallen en de realisatie van enkele nieuwbouwwoningen beoogd. De huidige woning blijft behouden. Voor deze plannen worden mogelijk enkele groene elementen zoals bomen en struiken verwijderd. Voor deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Gezien de ligging van het plangebied buiten de EHS en beschermde natuurgebieden (minimaal 2.100 meter) zijn negatieve effecten op dit gebied niet te verwachten.

Voor dit plan is geen sprake van een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet.

3.2 Soortenbescherming

De meeste van de in het plangebied voorkomende soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Met de beoogde ontwikkelingen zijn er geen negatieve effecten te verwachten op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten. Nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Zorgplicht

Een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet is altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, struiken en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige

planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

- voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
- het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
- het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

3.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte van de nieuw te bouwen woningen;
- als er zolders of vlieringen worden aangelegd, zouden deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor worden de zolders mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van de Gierzwaluw en de Huismus. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.
- het planten van bomen en struweel voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste is, ecologisch gezien, om inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten te gebruiken;

Bijlage 1: Literatuurlijst

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.vogelbescherming.nl

www.rijksoverheid.nl